

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2021-88

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 17 november 2021
Zaaknummer Z/21/401779 /ADV/21/1059343
Onderwerp Zienswijze verordening Provincie inzake aanwijzing
drinkwaterbeschermingsgebieden
Portefeuillehouder C. Koers-de Graaf

Contactpersoon Ard Schenk
E-mail A.Schenk@zevenaar.nl
Telefoon

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

Vanaf 20 oktober ligt het plan van de provincie Gelderland ter inzage om drinkwaterreserveringsgebieden aan te wijzen. Het drinkwaterreserveringsgebied Liemers-West bestrijkt een groot deel van het grondgebied van de gemeente Zevenaar. Het college ziet aanleiding om een zienswijze in te dienen op dit programma. Via deze raadsinformatiebrieven lichten wij deze keuze toe.

Kernboodschap

In de Structuurvisie Ondergrond vraagt het Rijk aan de provincies om Aanvullende Strategische Voorraden (ASV) voor de drinkwatervoorziening aan te wijzen en deze samen met het bijbehorende beschermingsbeleid op te nemen in de provinciale Omgevingsverordening. Doel is om onder alle omstandigheden te kunnen voorzien in voldoende drinkwater, ook in een extreem groeiscenario waarin de vraag tot 2040 met 30% groeit.

De provincie heeft diverse onderzoeken uitgevoerd en een Milieueffectrapport (MER) opgesteld. De resultaten van het MER zijn besproken met stakeholders. Dit zijn de waterschappen, gemeenten (waaronder Zevenaar), Vitens, natuur- en milieuorganisaties, LTO, koepels voor bedrijfsleven en koepels voor energie uit de bodem. Op basis van het MER en de gesprekken met stakeholders is een voorstel gemaakt voor de afweging en keuze van drinkwaterreserveringsgebieden. Het voorstel is vervolgens uitgewerkt tot een ontwerpbesluit voor aanpassing (aanvulling) van de Omgevingsverordening. Dat is het ontwerp-Actualisatieplan Omgevingsvisie ASV dat nu voorligt. Het Actualisatieplan Omgevingsvisie ASV gaat over de aanwijzing van de drinkwaterreserveringsgebieden en over de regels die daar gaan

gelden. Gemeenten zijn geïnformeerd via presentaties in regionale overleggroepen, een algemene informatiebijeenkomst op 11 juni jl., verschillende mails en soms individuele gesprekken.

Ook in de gemeente Zevenaar ligt het voornemen om een drinkwaterreserveringsgebied aan te wijzen. Zie onderstaande afbeelding. Hoewel er begrip is voor de noodzaak van de aanwijzing ziet het college wel aanleiding om een zienswijze in te dienen, waarin een aantal zorgpunten worden benoemd.



Context

- ☒ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- ☐ Collegeprogramma
- ☐ Motie/amendement/toezegging
- ☐ Anders, namelijk

Inhoudelijke boodschap

Voor de inhoud van de zienswijze verwijzen wij u naar de zienswijze die als bijlage is toegevoegd.

Communicatie en vervolgproces

De zienswijze wordt ter informatie aan de raad toegezonden.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester



Bijlagen

UIT/21/1056523 Zienswijze Drinkwaterreserveringsgebieden.

Provincie Gelderland
Het college van Gedeputeerde Staten van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

datum 17 november 2021
zaaknummer Z/21/401779/UIT/21/1056523
onderwerp Zienswijze drinkwaterreserveringsgebieden ASV, zaaknummer 2021-010923.
contactpersoon Ard Schenk

Geacht college van Gedeputeerde Staten,

Vanaf 20 oktober ligt het ontwerpbesluit aanwijzing drinkwaterreserveringsgebieden in Gelderland ter inzage. Wij hebben de mogelijkheid om daar tot en met 30 november op te reageren. Wij maken graag gebruik van deze mogelijkheid.

Inleiding

U heeft als provincie de taak te zorgen voor grondwater en voldoende drinkwaterbronnen. Door bevolkingsgroei en economische groei moeten wij rekening houden met een stijgende vraag naar drinkwater in de komende jaren. Voor Gelderland gaat het om een reservering voor 55 miljoen m³ extra drinkwater per jaar, wat globaal neerkomt op 30 procent extra naast de huidige vergunningen voor de winning van drinkwater. Wij begrijpen deze aanleiding voor het winnen van extra drinkwater en wij begrijpen dat de aanwijzing van de drinkwaterreserveringsgebieden zeer zorgvuldig is gebeurd. Toch hebben wij nog een aantal zorgpunten die wij hieronder uiteenzetten.

Winning in relatie tot zettingen/verzakkingen

In de woonkern Zevenaar, maar ook op andere locaties binnen de gemeente Zevenaar ondervinden eigenaren van op stroken gefundeerde woningen schade aan hun woning door zettingen. Deze zettingen worden veroorzaakt door (te) lage grondwaterstanden in droge periodes gedurende lange tijd. Dit vaak in combinatie met lage rivierwaterstanden van de Rijn, het Pannerdens kanaal en de IJssel. Wij maken ons zorgen om de mogelijke effecten van een eventuele nieuwe drinkwaterwinlocatie ten noorden van de A12. Uit het door u uitgevoerde onderzoek blijkt dat er juist onder Zevenaar een scheidende laag ontbreekt, waardoor de grondwaterstand hier extra kan zakken door de drinkwaterwinning ten noorden van de A12. Mocht de locatie ten noorden van de A12 verder onderzocht worden, dan gaan wij ervan uit dat nadrukkelijk de mogelijke effecten op de grondwaterstand in de woonkern Zevenaar in dit onderzoek worden meegenomen. Tevens verwachten wij dat ook onderzoek wordt gedaan naar de effecten op overige gebouwde omgeving waaronder Lathum en Giesbeek.

Landbouw

Het Duivense en Zevenaarse broek is een belangrijk landbouwkundig gebied voor de gemeente Zevenaar. Het is een vrij grootschalig landbouwkundig gebied dat over het algemeen goed verkaveld is. Het gebied biedt potentie voor de zittende agrarisch ondernemers.

Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan een landbouwvisie voor de Liemers. In deze visie constateren wij dat de nodige opgaven op ons gebied afkomen. Denk hierbij aan de natuuropgaves, noodoverloop Rijnstrangen, doortrekking A15, duurzaamheid, woningbouw, industrieterreinen, verzoeken voor grondstoffenwinning etc. Daarbij constateren wij dat ook de agrariers in de door u gewenste omvorming naar natuurinclusieve landbouw extra gronden nodig hebben om daaraan invulling te geven. De aanwijzing als drinkwaterreserveringsgebied is een volgende claim op het gebied. Wij vragen ons af hoe deze claim zich verhoudt tot de andere opgaves in het gebied. Bij de zoektocht naar gebieden is wel rekening gehouden met de bekende vastgestelde waarden, maar niet met de toekomstige opgaves. Wij zijn van mening dat hier een meer integrale afweging op gebiedsniveau moet worden gemaakt!

Duurzaamheid/Geothermie

Duurzaamheid vraagt om vooruit te kijken. Maar ook om nu al te handelen. De gemeente Zevenaar heeft de volgende duurzaamheidsambities vastgesteld:

- 100% CO₂ neutrale gemeente in 2040.
- 100% aardgasvrij in 2040.

In uw voorstel staat bij 3.3.1 dat in drinkwaterreserveringsgebieden onder andere open- en gesloten bodemenergiesystemen en geothermie niet zijn toegestaan. Dit zijn juist de (bewezen) alternatieve vormen van energiewinning die nodig zijn voor de energie- en warmtetransitie en wij verwachten deze wijze van energieopwekking ook hard nodig te hebben om onze doelstellingen als gemeente te halen. Door uw voornemen om dit niet toe te staan, worden wij beperkt in onze mogelijkheden om energie op te wekken door middel van open- en gesloten bodemenergiesystemen en geothermie.

Verder zijn wij bekend met het feit dat er landelijk seismografisch onderzoek is uitgevoerd naar kansen voor geothermie. De provincie is bezig om deze data te verwerken. De resultaten worden medio februari 2022 verwacht. Het bevreemdt ons dat nu al éézijdig vanuit het drinkwaterbelang geothermie in de reserveringsgebieden onmogelijk wordt gemaakt, zonder een inhoudelijk afweging op basis van het onderzoek ten aanzien van geothermie. Wij zien dan ook graag dat de uitkomsten van het onderzoek meegewogen worden bij het vaststellen van de gebieden.

Verder merken wij op dat in hoofdstuk 4 nogmaals wordt toegelicht dat geothermie in alle reserveringsgebieden niet is toegestaan. Wij missen daar een toelichting bij. Wij kunnen ons voorstellen dat door technische maatregelen er mogelijk geen conflict hoeft te zijn tussen drinkwaterwinning en geothermie. Wellicht is die techniek nu nog niet voorhanden, maar wij merken op dat er steeds meer mogelijkheden ontstaan. Wellicht is een "ja mits benadering" hier meer op zijn plaats dan een harde "nee"benadering.

Uitbreiding van het gebied Liemers West

Wij lezen dat naar aanleiding van het Bestuurlijk Overleg ASV van 21 juni 2021 het gebied Liemers West is uitgebreid tot aan de IJssel. Dit zodat er ruimte blijft voor verder onderzoek naar de mogelijkheden voor oevergrondwaterwinning in dit gebied. Hoe moeten wij deze uitbreiding zien ten opzichte van de



kwantitatieve doelstelling voor het oorspronkelijke gebied? Blijft bijvoorbeeld de opgave van 3 miljoen kuub voor dit gebied gelijk? Is het mogelijk dat het gebied op termijn verkleind wordt tot enkel een oevergrondwaterwiningsgebied? In dat geval kan mogelijk de reservering van een groot deel van het gebied komen te vervallen. Wij willen graag zien dat deze uitbreiding van het gebied en de gevolgen daarvan nader onderzocht en beschreven worden.

Reservering

De gemeente Zevenaar heeft ervaring met reserveringen. Vanaf 2005 is het Rijnstangengebied vanuit het Rijk aangewezen als mogelijke toekomstige locatie voor waterberging. De verwachting is dat het nog jaren duurt voordat duidelijk is of het gebied wel of niet in de toekomst wordt ingezet. Zo'n reservering brengt onzekerheid, onduidelijkheid en soms ook onbegrip met zich mee voor het gebied. Wij willen u verzoeken om de periode voor de drinkwaterreservering zo kort mogelijk te maken. Het zou wenselijk zijn dat binnen 3 jaar duidelijk is of het gebied wel of niet in aanmerking komt als toekomstig drinkwatergebied. Zeker gezien het vorige punt waaruit blijkt dat het gebied veel groter is dan waarmee oorspronkelijk gerekend is.

Nadeelcompensatie

Tijdens de infoavond op 10 november zijn door LTO vragen gesteld over nadeelcompensatie. Daar is een globaal antwoord op gegeven. Wij zouden het wenselijk vinden dat hier meer uitleg over komt, zodat de huidige eigenaren weten waar ze aan toe zijn. Dit geldt voor de periode dat er een reservering op ligt en ook de periode waarin het werkelijk wordt aangewezen als drinkwaterwingebied.

Kwetsbaar of minder kwetsbaar.

Het gebied Liemers-West staat als kwetsbaar gebied op de kaart. Hiervoor gelden strengere regels dan voor de minder kwetsbare gebieden in het westen van de provincie. Het bevreemdt ons dat het gebied als kwetsbaar wordt gezien, zeker gezien uw eigen motivatie dat dit gebied een relatief goede beschermbaarheid kent door een scheidende laag.

Het is bekend dat er ter hoogte van de stad Zevenaar een 'gat zit in deze scheidende laag. Dit is waarschijnlijk ook de reden dat dit gebied gekenmerkt is als kwetsbaar. Wij constateren dat de stad Zevenaar geen deel uitmaakt van het reserveringsgebied. In dat kader zou een aanduiding 'minder kwetsbaar' logischer zijn dan de huidige aanduiding. Mocht de uitbreiding naar de oeverwinning bij de IJssel aanleiding zijn om het gebied als kwetsbaar te zien, dan willen wij u in overweging geven om het gebied op te knippen in een kwetsbaar gebied en een minder kwetsbaar gebied.

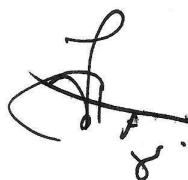
Afsluitend

Indien wenselijk gaan wij gaan graag in overleg met u om onze opmerkingen te verduidelijken. Neem dan gerust contact op met de heer Ard Schenk. Hij is bereikbaar via het algemene telefoonnummer van de gemeente (0316) 595 111 of via het e-mailadres a.schenk@zevenaar.nl.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Danielle Jansen', written in a cursive style.

Danielle Jansen
secretaris

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Lucien van Riswijk', written in a cursive style.

Lucien van Riswijk
burgemeester